



Číslo jednací: 033571/2022/KUSK
Spisová značka: SZ_033571/2022/KUSK
UID: kuskes861cf1ec
Vyřizuje / Telefon: Mgr. Josef Smrž/ 587
Značka: SOC/Smr
Počet listů/příloh: 1/11
Praha: 15. 3. 2022

 OBECNÍ ÚŘAD VRANOV	Čís. dopor.
DOŠLO: 16.3.2022	Zpracovatel
Č.j.: 265/2022	
Přílohy:.....	Ukl. znak 51-1

Vážená paní starostko,
Vážený pane starosto,

obracíme se na Vás v souvislosti s aktuální situací uprchlíků v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině a příchodu rodin s nezletilými dětmi na území České republiky, a zjištění pomoci a podpory ze strany orgánů sociálně právní ochrany dětí (dále „OSPOD“). Nezletilé děti se svým doprovodem nacházejí, nebo mohou v budoucnu nacházet ubytování také na katastrálním území Vámi spravovaných obcí.

Aktuálně je OSPOD povinen nezletilé děti, kteří přichází v doprovodu cizích osob, případně vzdálených příbuzných evidovat, a poskytnout jim v souladu se zákonem¹ základní poradenství a pomoc, nebo přímo zajistit bezpečí a ochranu dítěti, které přicestovalo samo a nemá nikoho, kdo by se o něj postaral, a je ohroženo na zdraví nebo životě.

Pro účely evidence slouží v současné době již nastavený systém spolupráce s jednotlivými Krajskými asistenčními centry pomoci Ukrajině (KACPU), kterými rodiny s nezletilými dětmi prochází. Dospělý doprovod zde vyplňuje čestné prohlášení, ve kterém uvádí, kde se bude zdržovat, a v jakém je vztahu k nezletilému dítěti. Pokud jde o osobu nepříbuznou nebo vzdáleně příbuznou je toto prohlášení předáno místně příslušnému OSPOD obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který následně rodinu navštíví, a poskytne jí základní sociální poradenství a případnou pomoc. Kontaktovány jsou i děti starší 15 let, které se mohou rozhodnout o tom, zda chtějí poskytnout pomoc a ochranu od OSPOD.

¹ Ustanovení § 10a a § 16 zákona č. 359/1999 Sb., zákon o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

I přes nastavené postupy a průběžně přijímaná opatření se na území obce pravděpodobně mohou nacházet rodiny s nezletilými dětmi, které čestné prohlášení doposud nevyplnili, nebo dosud neprošli asistenčním centrem nebo cizineckou policií, a za této situací si Vás dovoluujeme požádat o spolupráci a pomoc.

V situaci, kdy získáte informace o tom, že na území obce se nachází:

- **rodina s nezletilým dítětem**, která potřebuje pomoc a podporu ze strany OSPOD, nebo
- **dítě, které přicestovalo bez péče příbuzné osoby** (např. se nachází v péči dospělého českého občana a nebylo zaregistrováno na KACPU), nebo
- **dítě starší 15 let**, které přicestovalo bez doprovodu a není evidováno,

prosíme obraťte se koordinátory OSPOD místně příslušného obecního úřadu s rozšířenou působností (viz příloha), a předejte jim uvedené informace.

V situaci, kdy získáte informace o tom, že na území obce se nachází:

- **dítě mladší 15 let, které přicestovalo bez doprovodu dospělé osoby a není v péči žádné dospělé osoby**, nebo
- **dítě starší 15 let, které přicestovalo bez doprovodu, a přeje si ochranu ze strany státu**, nebo nevyplnilo čestné prohlášení na KACPU (není evidováno), nebo
- **dítě, kterému je ubližováno, je ohroženo na životě a zdraví,**

prosíme obraťte se bezodkladně OSPOD obecního úřadu obce s rozšířenou působností, případně Policii České republiky (disponuje kontakty na pracovníky OSPOD v rámci pohotovosti mimo pracovní dobu, a bude je kontaktovat).

Současně Vám pro Vaši potřebu nabízíme k využití pro rodiny s nezletilými dětmi, se kterými budete v kontaktu, stručný informační leták o činnosti OSPOD, který je k dispozici v ukrajinštině (viz příloha).

OSPOD může dospělým osobám s nezletilými dětmi pomoci zejména v otázkách:

- dalšího postupu a podání návrhu k soudu, aby dospělé osoby mohli o dítě po právní stránce pečovat a vyřizovat za něj běžné záležitosti,
- pomoc s vyhledáním odborníků nebo dalších potřebných služeb,
- pomoc se zajištěním dalších právních nebo sociálních otázek.

V situaci, kdy dítě nemůže doprovázející dospělá osoba právně zastupovat, dítě je v souladu se zákonem zastoupeno právě OSPOD jako veřejným poručníkem. I z tohoto důvodu je třeba, aby byl OSPOD o těchto dětech informován a mohl nabídnout další podporu a pomoc.

V příloze zasíláme k využití:

- **Seznam koordinátorů za jednotlivá OÚ ORP**, na které je možné se obracet v souvislosti s řešením situace nezletilých dětí,
- **Informační dopis – co je OSPOD** v českém a ukrajinském jazyce,
- **Informační leták pro děti starší 15 let** v českém a ukrajinském jazyce,
- **Seznam důležitých telefonních čísel** pro možnost nabídky podpory a psychologické pomoci,
- **Podpůrné materiály pro rodiny s dětmi centra Locika** v českém a ukrajinském jazyce,
- **Podpůrné materiály pro děti Veřejného ochránce práv** v českém a ukrajinském jazyce.

Vážená paní starostko, vážený pane starosto,

chceme Vám touto cestou současně poděkovat za vstřícnost a spolupráci, kterou se snažíme nastavit na všech úrovních orgánů sociálně-právní ochrany dětí, a jsme si vědomi, že mnozí z Vás jsou již s OÚ ORP v intenzivním kontaktu. Naší snahou je nejen přímá pomoc rodinám s dětmi z Ukrajiny, ale i případná podpora a pomoc Vám při řešení otázky, jak optimálně postupovat a mít přehled o rodinám a dětech, kterým je potřeba poskytnout pomoc a podporu.

V případě jakýchkoli otázek se můžete obrátit na pracovníky OSPOD Středočeského kraje

Mgr. Josef Smrž, tel. 257 280 587, smrz@kr-s.cz

Mgr. Michaela Skalická, tel. 257 280 887, skalicka@kr-s.cz

Děkujeme za spolupráci a Vaše nasazení

Mgr. Pavla Karmelitová

vedoucí Odboru sociálních věcí

Dokument je podepsán elektronickým podpisem	
Podpisující:	Mgr. Pavla Karmelitová
Organizace, OJ:	Středočeský kraj
Sériové č. cert.:	22382843
Vydavatel cert.:	PostSignum Qualified CA 4
Datum a čas:	16.03.2022 07:22:57
Dřívod:	
Místo:	

Rozcestník pomoci uprchlíkům z Ukrajiny

Rozcestník pomoci - <https://uapomocvkrizi.cz/kam-se-obratit>

INFOLINKY

(ukrajinsky, česky)

Ministerstvo vnitra ČR <i>Praktické pobytové informace</i>	974 801 802 (nonstop)	ukrajina@mvcvcr.cz
Ministerstvo zdravotnictví ČR <i>Zdravotnické informace</i>	1221, volba č. 8 denně 8:00 – 19:00 hod.	
Ukrajinská infolinka Charita ČR	731 432 431 PO, ST, PÁ 9:00 – 12:00 hod. 14:00 – 17:00 hod.	ukraina.info@charita.cz
Arcidiecézní charita Praha Tlumočení, informace	224 813 418 PO - ČT 8:00 – 17:00 hod. PÁ-NE 8:00 – 14:00 hod.	integrace@praha.charita.cz
Sdružení pro integraci a migraci	224 224 379	poradna@migrace.cz

PSYCHOLOGICKÁ POMOC

zdarma

Terapie.cz <i>(ukrajinsky, česky, rusky)</i>	osobně, online pro: - lidi v ČR, kteří mají známé na Ukrajině - Ukrajince/ky v ČR i mimo - dobrovolníky/ce	https://www.terapie.cz/hlavu-nad-vodou-ukrajina
Psychologická pomoc Ukrajině <i>(ukrajinsky, česky, rusky)</i>	osobně, online pro: - lidi na Ukrajině – 5 online zdarma - Ukrajince/ky v ČR	https://www.cpng.cz/l/psychologicka-pomoc-ukrajine/
Soulmio <i>(ukrajinsky, rusky, bělorusky)</i>	pro zaměstnance firem 2 sezení zdarma	https://soulmio.com/cs/psychologicka-pomoc-ukrajina/
NUDZ - psychiatrická a psychologická pomoc	283 088 139 (140, 244) pro lidi z Ukrajiny a příbuzné	https://www.nudz.cz/files/img/ukrajina-3.png
Terapeutická linka Sluchátko <i>(ukrajinsky, anglicky, česky)</i>	212 812 540 3 terapeutické hovory zdarma	https://www.linkasluchatko.cz/
Sociální klinika <i>(česky)</i>	3 online krizové konzultace i pro pomáhající profese	https://www.socialniklinika.cz/aktualne

KRIZOVÉ LINKY

(ukrajinsky, česky)

Nepanikař	Aplikace první psychologická pomoc	https://nepanikar.eu (chat, mail)
Krizová linka MUNI	771 234 434 PO – SO odpoledne	
Terapeutická linka Sluchátko zdarma	212 812 540 ČT 9:00 – 11:00 hod. ukrajinsky ST 9:00 – 18:00 hod. anglicky	https://www.linkasluchatko.cz

ЯК ГОВОРИТИ З ДІТЬМИ ПРО ВІЙНУ

Говоріть дітям правду

Кажіть дітям правдиву інформацію, в толерантному обсязі відповідно до їхнього віку.

Створіть відповідні умови для розмови про війну

Є дуже важливим, щоб діти почувалися в безпеці та спокої.

Дайте дітям простір, щоб вони могли говорити про свій страх

Скажіть дітям, що ви з ними. Не поспішайте. Не применшуйте і не ставте під сумнів їх почуття.

Покажіть дітям, що ви розумієте, що те що відбувається збиває з пантелику та є складним. Скажіть їм, що їхні почуття є нормальною реакцією на ненормальну ситуацію- війну.

Допоможіть дітям виразити їхні почуття, наприклад за допомогою гри, малювання або у формі короткого оповідання, казки чи розповіді.

Уникайте стереотипів

Уникайте шкідливих стереотипів та генералізації. Якими б не були наші почуття на рахунок Росії та Путіна, наші діти мають знати що не всі росіяни погані люди.

Цікавтеся, що діти про все це думають

Намагайтеся слухати, дізнайтеся що вже діти знають, що чули і звідки про це дізналися.

Покажіть дітям, що ви раді, що можете з ними про це відверто поговорити. Поділіться своїми поглядами та почуттями щодо конфлікту на Україні. Дозвольте і дітям висловити їхні погляди та емоції.

Не залишайте наодинці з цим питанням дітей старшого віку та підлітків. Говоріть з ними про все, що вони чують та бачать у ЗМІ.

Визнайте серйозність ситуації та будьте уважні

Будьте особливо чуйні до дітей, яких війна зачепила більшою мірою (наприклад їхні родичі на Україні або в Росії, батьки служать в ЗСУ або у дітей травма пов'язана з війною).

Що ще може допомогти?

Приведіть дітям приклади людей та організацій, які допомагають.

Розповідайте історії людей, які пережили війну і справилися з цим.

Спробуйте разом придумати спосіб, як ви можете приєднатися до подолання проблеми.

Співчуйте та підтримуйте інші важливі цінності.

Не забувайте і про себе. Активно шукайте позитивний досвід у спілкуванні з дітьми.

Пам'ятайте, що спільна участь, взаємна підтримка, контакт а приклади доброї практики є найкращими методами в подоланні складних та неочікуваних подій.

ЯК РЕАГУЮТЬ ДІТИ ТА ПІДЛІТКИ НА КАТАСТРОФІЧНУ ПОДІЮ



↓ Дошкільний вік (1-5 років)

ТИПОВА РЕАКЦІЯ:

- кошмари, нічний плач, клич на допомогу
- новий страх темряви або тварин
- потреба особливої уваги від батьків (висіти на шії, триматися за руки батьків тощо), страх при відсутності батьків в полі зору
- неконтрольовані сечовипускання вдень та вночі, запори
- проблеми з розмовними функціями (заїкання)
- втрата апетиту або навпаки, підвищений апетит
- раптова незграбність (супроводжується тремтінням або переляканим виразом обличчя)
- дезорієнтація, біг без мети
- страх самотності або незнайомих людей

КОРИСНІ ПОРАДИ:

- підтримуйте прояв емоцій через гру з дитиною та творчу діяльність
- заспокоюйте дитину словом та забезпечте фізичний комфорт
- приділяйте дитині більше уваги
- допоможіть дитині проявити емоції, пов'язані з втратою іграшки чи домашньої тварини
- забезпечте спокійний режим сну
- дозвольте дитині спати в одній кімнаті з батьками, поки вона не захоче повернутися до своєї кімнати сама

↓ Молодший шкільний вік (5-11 років)

ТИПОВА РЕАКЦІЯ:

- регресивна поведінка, смоктання пальця, дратівливість, плач
- типовою є реакція триматися батьків, турбуватися про безпеку
- агресивна поведінка вдома або в школі
- конкуренція з братами і сестрами за увагу батьків
- кошмари, страх темряви
- небажання ходити до школи
- тримають емоційну дистанцію від однолітків
- втрата інтересу та погана концентрація уваги у школі
- головні болі та інші фізичні проблеми або інші прояви дитячої депресії
- страхи перед поганою погодою, страх повторення подій

КОРИСНІ ПОРАДИ:

- будьте терпеливими і толерантними
- створіть дитині можливість пограти з кимось
- створіть можливість для вашої дитини обговорити з кимось те, що сталося
- тимчасово знизьте очікування до дитини - в школі і вдома
- створіть розпорядок дня для дитини, але не перевантажуйте її
- якщо дитина цього потребує, розкажіть про заходи, які будуть вжиті у разі лиха в майбутньому

↓ Старший шкільний вік (11-14 років)

ТИПОВА РЕАКЦІЯ:

- фізичні проблеми (головний біль, висипання на шкірі, розлад травлення, психосоматичні проблеми)
- порушення сну, порушення харчування
- безапеляційна непокоря авторитарності
- відмова від виконання будь-яких обов'язків
- проблеми в школі (агресія, психологічна дистанція від однолітків, втрата інтересу)
- втрата інтересу до соціалізації з однолітками

КОРИСНІ ПОРАДИ:

- тимчасово знизити вимоги до результативності та успіхів дитини
- пропонуйте спільні заходи, спрямовані на відновлення розпорядку дня
- заохочуйте залучення вашої дитини до спільної діяльності разом з однолітками
- підтримуйте участь у груповому обговоренні того, як пережити катастрофу та проживайте це разом
- домовтеся про структуровані, але нескладні обов'язки по дому
- приділяйте дітям час, будьте уважні, не напружуйте їх

↓ Підлітковий вік (14-18 років)

ТИПОВА РЕАКЦІЯ:

- психосоматичні симптоми (висипання, проблеми з травленням, астма, головний біль або інші фізичні проблеми)
- депресія, агресивна поведінка
- сплутаність свідомості або погана концентрація уваги
- погані результати в школі чи спорті
- замкнутість, байдужість
- зміна поведінки поміж однолітками, втрата товариських зв'язків
- розлади сну та харчування
- надлишок або відсутність енергії
- безвідповідальність та/або провокаційна поведінка
- втрата інтересу до боротьби з батьківським контролем, апатія

КОРИСНІ ПОРАДИ:

- Заохочуйте дитину до участі у громадських відновлювальних роботах
- Підтримуйте повернення до громадської діяльності, спорту, хобі
- Підтримуйте дискусії про пережиту катастрофу з однолітками, родиною, близькими
- Тимчасово знизьте свої очікування щодо успіхів у школі та інших речей
- Заохочуйте дитину до сімейних дискусій про страхи та реакцію на катастрофу, але не наполягайте на цьому

JAK MLUVIT S DĚTMI O VÁLCE

NELŽETE JIM

Poskytněte dětem pravdivé informace, v rozsahu úměrném jejich věku.

VYTVOŘTE VHODNÉ PODMÍNKY PRO ROZHOVOR

Je důležité, aby se děti cítily v bezpečí a v klidu.

DEJTE DĚTEM PROSTOR, ABY MOHLY MLUVIT O SVÉM STRACHU

Řekněte jim, že jste tu pro ně. Nespěchejte. Nezlehčujte a nezpochybňujte jejich pocity.

Dejte dětem najevo, že chápete, že to, co se děje, je matoucí a komplikované. Řekněte jim, že pocity, které mohou zažívat, jsou normální reakcí na nenormální situaci - válku.

Pomozte dětem vyjádřit své pocity např. hrou, kresbou nebo formou krátké básně, povídky, příběhu...

VYHNĚTE SE STEREOTYPŮM

Vyvarujte se škodlivých stereotypů a generalizací. Ať už jsou naše pocity ohledně Ruska a Putina jakékoli, naše děti by měly vědět, že ne všichni Rusové jsou kvůli tomu špatní lidé.

ZAJÍMEJTE SE, CO SI O TOM VŠEM MYSLÍ

Snažte se naslouchat, zjistěte, co už děti ví, co slyšely a jak se o tom dozvěděly.

Dejte jim najevo, že jste rádi, že s nimi o tom můžete mluvit. Podělte se o své názory a pocity ohledně konfliktu na Ukrajině. Dovolte dětem, aby vyjádřily i ony své vlastní názory a emoce.

Nenechávejte v tom ani starší děti a dospívající. Bavte se s nimi o všem, co v médiích vidí a slyší.

UZNEJTE NÁROČNOST SITUACE A MĚJTE OHLEDY

Buďte zvláště citliví k dětem, které mohou být válkou více zasaženy (např. mají příbuzné na Ukrajině či v Rusku, rodiče v ozbrojených složkách, případně mají za sebou jiné závažné trauma).

CO JEŠTĚ POMÁHÁ?

Ukažte dětem příklady lidí a organizací, které pomáhají.

Mluvte o příbězích lidí, kteří válku zažili a tuto zkušenost dobře zvládli.

Společně zkuste vymyslet způsob, jak se můžete zapojit i vy.

Podporujte soucit a další důležité hodnoty.

Nezapomínejte pečovat i o sebe. Aktivně vyhledávejte spolu s dětmi pozitivní zážitky.



Pamatujte, že společné sdílení, vzájemná podpora, kontakt a příklady dobré praxe jsou nejlepší způsob, jak zvládnout náročné a nečekané události.